

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.III.20.261/2007/7. szám

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Szegedi Ítéltábla Páhokiné dr. Baji Éva ügyvéd által képviselt **felperes neve (címe)** felperesnek - dr. Boros Erzsébet ügyvéd által képviselt **BÉKÉS MEGYEI RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG** alperes ellen közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perében a Békés Megyei Bíróság 2007. május 3. napján kelt P.20.259/2006/17. számú ítélete ellen a felperes által 18. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 13.500 (Tizenháromezer-ötszáz) Ft másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak az illetékhivatal külön felhívására 27.000 (Huszonhétezer) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A felperes 2004. március 20. napján az esti órákban B. belterületén a Temető sor és a Bartók Béla út kereszteződésében a **/személy neve 1/** tulajdonát képező Peugeot Expert típusú személygépkocsival haladt. A kereszteződésben jobbra az Orosházi úti felüljáró felé kanyarodott, amikor összeütközött a **/személy neve 2/** által vezetett Lada gépkocsival, amely a Temető sorról a másik irányból nagy ívben balra kanyarodott ugyancsak a felüljáróra vezető útra. A balesetben érintettek nem tudtak megegyezni a felelősség kérdésében, ezért rendőri intézkedést kértek. A helyszínelést **/helyszínelő rendőr neve/** végezte, aki az alperes alkalmazásában állt. A balesetben érintett feleket külön-külön meghallgatta, előadásukról jegyzőkönyvet vett fel és helyszínrajzot is készített. A helyszínrajzon meghatározta az ütközés általa feltételezett helyét, leszóródott sármaradványokat rögzített. Az álló Peugeot gépkocsi mellett leszóródott, az irányjelzőből származó műanyag darabok rögzítését

elmulasztotta. A rendőri intézkedés közben - a balesetben részes **Lada vezetője** férjének kérésére - megjelent az ugyancsak az alperes alkalmazásában álló szolgálaton kívüli rendőr, **/személy neve 3/**, aki a helyszínelésben nem vett részt.

A helyszínelő rendőr feljelentése alapján a Békéscsabai Rendőrkapitányság Igazgatásrendészeti Osztályán a felperessel szemben szabálysértési eljárás indult, amelynek során a balesetért felelős személy megállapítása érdekében igazságügyi műszaki szakértő kirendelésére került sor. **/1.szakértő neve/** szakértő szakvéleményében megállapította, hogy a rendelkezésre álló adatok nem alkalmasak arra, hogy szakértői módszerrel egyértelmű választ lehessen adni az ütközési pontra és meg lehessen állapítani, hogy a baleset bekövetkezéséért a felperes, illetve **a Lada vezetője** a felelős. Kifejtette, hogy a **helyszínelő rendőr** által felvett helyszínrajzon anyagszóródási nyomok nem lettek feltüntetve, ebből kifolyólag a baleset előzményeire kategorikus szakértői megállapítások nem tehetők. A szabálysértési hatóság részletes bizonyítás felvétele után a 248-1097/2004. számú határozatával a felperest közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése miatt - mivel a vezetői engedélyét nem tartotta magánál - pénzbírsággal sújtotta, egyebekben pedig az eljárást megszüntette, mert az eljárás adatai alapján nem állapítható meg szabálysértés elkövetése és az eljárás folytatásától sem várható eredmény. A rendelkezésre álló adatok alapján ugyanis nem lehetett kétséget kizáróan bizonyítani, hogy a felperes volt az, aki az elsőbbségadási szabályokat megszegve kanyarodott jobbra kis ívben a felüljáró irányába, vagy **a Lada vezetője** által rossz vezetéstechnikával végrehajtott kanyarodás idézte elő a balesetet.

A felperes vitatva a helyszínelő rendőr eljárásának szabályosságát, részben a jegyzőkönyv nem a valóságnak megfelelő felvétele, részben pedig amiatt, hogy a helyszínen **a Lada vezetőjének** ismerőse, a szolgálaton kívül volt **/személy neve 3/** rendőr is megjelent és a szemlét befolyásolta, **helyszínelő rendőrrel** szemben feljelentéssel élt. A Békés Megyei Ügyészségi Nyomozó Hivatal a szabálysértésre vonatkozó hamis vád vétsége és hivatalos személy által elkövetett közokirat hamisítás büntette miatt a felperes feljelentése alapján indult nyomozást megszüntette, mivel a nyomozás adatai alapján nem állapítható meg bűncselekmény elkövetése és az eljárás folytatásától sem várható eredmény.

A felperes által vezetett gépkocsi tulajdonosa ezt követően a **Lada** gépkocsi üzemeltetőjének felelősségbiztosítójához fordult, azonban a biztosító a kár kifizetését megtagadta tekintettel arra, hogy a felelősség nem állapítható meg.

A Peugeot gépkocsi tulajdonosa az autóban esett kár megtérítése iránti követelés jogcímén 450.000 Ft-ot engedményezett a felperesre.

A felperes 450.000 Ft kártérítés és járulécai megfizetése iránt terjesztett elő keresetet az alperessel szemben.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja az volt, hogy a helyszínelő rendőr jogellenes, vétkes magatartást nem tanúsított, őt szakmai mulasztás nem terhelte. Vitatta a kárnak a felperes által megjelölt összegét is.

Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletével megállapította, hogy az alperes a GVH 219 forgalmi rendszámú, **/személy neve 1/** ... szám alatti lakos tulajdonát képező Peugeot Expert típusú gépkocsiban a 2004. március 20-án **/személy neve 2/** által vezetett Lada gépkocsival történt összeütközés következtében keletkezett károkért kártérítési felelősséggel tartozik. A közbenső ítéletet a Ptk. 348. § /1/ bekezdésére alapította. Álláspontja az volt, hogy a **helyszínelő rendőr** által felvett helyszínrajz és fényképfelvételek hiányosságai következtében a helyszíni szemle adataira megnyugtató tényállást alapítani nem lehet - mint az már a szabálysértési eljárásban is kiderült.

A közbenső ítélettel szemben előterjesztett fellebbezés folytán eljáró Szegedi Ítéltábla a Pf.III.20.330/2005/5. számú ítéletével az elsőfokú közbenső ítéletet megváltoztatta és a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a kereset jogalapja helyesen csak a Ptk. 349. §-a lehet, ugyanakkor az alperes közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősségét azért nem lehet megállapítani, mert a szabálysértési eljárásban hozott határozatokkal szemben a felperes a rendes jogorvoslati lehetőségeket nem merítette ki.

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a Pfv.V.20.471/2006/5. számú végzésével a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte és a másodfokú bíróságot új eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította. Álláspontja az volt, hogy a helyszíni szemle szabályos, vagy szabálytalan volta nem volt tárgya a felperessel szemben folyt szabálysértési eljárásnak, ezért a jogorvoslat kimerítésének elmulasztása miatt a felperesi igény nem utasítható el.

A megismételt másodfokú eljárás eredményeként a Szegedi Ítéltábla az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította.

A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította és kötelezte őt az eljárás során felmerült le nem rótt eljárási illeték, valamint perköltség megfizetésére. Megállapította, hogy habár **helyszínelő rendőr** megszegte a helyszínelés vonatkozásában irányadó ORFK 5-1/3/1998. TÜK szabályzatának rendelkezéseit, ugyanis az anyagmaradványokat teljes körűen nem rögzítette, és saját előadása szerint is az ütközési pont meghatározásában nem a helyszín objektív adataira támaszkodott, hanem arra a szubjektív érzületére, hogy a felperes személyes előadását az ütközés körülményeire nézve nem találta életszerűnek. A helyszínről fényképfelvételeket készített, melyek fekete-fehér nyomtatásban kerültek átadásra a szakértőnek. A helyszínrajz és a fényképfelvételek hiányosságai következtében a helyszíni szemle adataira megnyugtató tényállást alapítani a szabálysértési eljárásban nem lehetett. Mindezen körülmények megalapozzák azt a megállapítást,

hogy az alperes alkalmazásában álló **helyszínelő rendőr** a helyszíni szemlét az arra irányadó szabályokat megszegve folytatta le, így az alperes magatartása jogellenesnek

tekinthető. A megismételt eljárásban kirendelt szakértő véleményéből azonban az következett, hogy létezik olyan szakértői módszer, amelynek alkalmazásával a hiányos adatokból is csaknem teljes bizonyossággal lehet következtetni a baleset bekövetkezésének körülményeire és okaira, melynek alkalmazásával a műszaki szakértő a balesetet rekonstruálta is. Az elsőfokú bíróság vizsgálta, hogy a felperes azon kára, ami annak következménye, hogy a biztosítóval szembeni igényét nem érvényesíthette és az alperes szolgálatában álló rendőr jogellenes magatartása között van-e okozati összefüggés. E körben utalt arra, hogy a Ptk. 559. §-ának /1/ bekezdése szerint felelősségbiztosítási szerződés alapján a biztosító csak akkor állt volna helyt a felperes által vezetett gépkocsiban esett kárért, ha a másik érintett gépkocsi vezetőjének felelősségét meg lehetett volna állapítani. A baleset bekövetkezéséért a felelősséget a szabálysértési eljárás adatai alapján nem pusztán azért nem lehetett megállapítani, mert az alperes szolgálatában álló rendőr nem szakszerűen végezte a helyszínelést. A megismételt eljárásban kirendelt szakértő véleményéből pedig az tűnik ki, hogy az objektíve rekonstruálható tényállás szerint a balesethez az vezetett, hogy a felperes a kanyarodás folyamán az elsőbbségadás kötelező jelzőtáblát részlegesen figyelmen kívül hagyta. Ebből pedig a Ptk. 346. § /1/ bekezdésére is figyelemmel az következik, hogy a közlekedési szabályt megsértő felperes akkor sem lett volna jogosult a kárát a felelősségbiztosítóval szemben érvényesíteni, ha az intézkedő rendőr a helyszínen talált nyomokat teljeskörűen rögzíti, mert az sem vezetett volna okszerűen olyan következtetéshez, hogy a balesetért kizárólag a Lada vezetőjét terheli a felelősség.

Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben kérte elsődlegesen a már rendelkezésre álló adatok alapján, másodlagosan a másodfokú bíróság által lefolytatandó további bizonyítás eredményeként az alperes kereseti kérelem szerinti marasztalását. Utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság helyesen folytatta le a bizonyítási eljárást, ugyanakkor téves jogi következtetés alapján utasította el a keresetet. Hibás ugyanis az a megállapítás, hogy a keletkezett kár és a jogellenes magatartás között nincs okozati összefüggés. Kifejtette, hogy nem helytálló az a megállapítás, hogy a felperes vétett az elsőbbségadási szabályok ellen, ugyanis amikor már bekanyarodott saját sávjába, a két gépjármű között mellérendeltségi viszony állt fenn. Rámutatott arra, hogy az ügyben kirendelt szakértő a baleset felperes által előadott módját is lehetségesnek tartotta, csupán a felperesi elmondást kevésbé tartotta életszerűnek. Változatlanul állította, hogy amennyiben az alperes alkalmazottja megfelelően rögzítette volna az anyagmaradványokat, akkor a helyes ütközési pontot a rendelkezésre álló szakértői módszerekkel egyértelműen meg lehetett volna állapítani, ennek eredménye pedig kizárólag az lehetett volna, hogy a baleset a felperesi előadás szerint következett be és a balesetért kizárólag a Lada gépkocsiveetője a felelős.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte figyelemmel arra, hogy a tényállás alapos felderítését követően lényegében helyes jogkövetkeztetést levonva hozta meg a hatályos jogszabályoknak megfelelő ítéletét. Nyomatékosan utalt arra, hogy a perben kirendelt

2.szakértő egyértelműen lehetségesnek tartotta a rendelkezésre álló adatok alapján a perbeli baleset rekonstrukcióját, a szakértői véleményből pedig azt lehet megállapítani, hogy az objektíve rekonstruálható tényállás szerint a balesethez a felperes szabályszegése vezetett. Ebből az következik, hogy a közlekedési szabályt sértő felperes akkor sem lett volna jogosult kárát a felelősségbiztosítóval szemben érvényesíteni, ha az intézkedő rendőr a helyszínen talált nyomokat teljeskörűen rögzíti. Egyebekben vitatta azt az elsőfokú ítéleti ténymegállapítást, hogy a helyszínelő rendőr jogellenes magatartást tanúsított volna, ugyanis a szakértő azt nem rögzítette, hogy a helyszínelő rendőr nem a jogszabályoknak megfelelően helyszínelte. Rámutatott arra is, hogy a felperesi kereset jogalapjának fennállása esetén sem lehetett volna a felperes által megjelölt összecszerűségű kártérítési igényt érvényesíteni, ugyanis a perben kirendelt szakértő vitatta a javítási költségek reális összegét.

A felperes a másodfokú eljárás során olyan „magánszakértői” véleményt csatolt, amely a baleset modellezése alapján, a most már a szakértő rendelkezésére bocsátott színes fényképfelvételek felhasználásával a bekövetkezett baleset hatásmechanizmusát a **2.szakértő**-féle szakértői véleménytől eltérően írta le, és szakvéleményében kizárólag a Lada gépkocsi felelősségének megállapíthatóságára adott véleményt.

A fellebbezés **alaptalan.**

Az ítélet tábla előjáróban nyomatékosan hangsúlyozza, hogy jelen eljárásban nem a baleset bekövetkezéséért való felelősség kérdésében kellett állást foglalni, ugyanis jelen eljárásnak nem ezen kérdés megítélése volt a tárgya. A közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti perben a bíróságnak arra nincs lehetősége, hogy a közigazgatási szerv hatáskörét átvegye, így jelen eljárás semmilyen értelemben nem tekinthető a közigazgatási eljárás valamiféle folytatásának, vagy a felperes és a másik gépjárművezető közötti ütközés vonatkozásában a polgári jogi felelősség eldöntésére irányuló eljárásnak. Azt az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperes azzal, hogy az alkalmazásában álló rendőr nem a rá irányadó szabályzatnak és jogszabályi előírásoknak megfelelően végezte a helyszínelést, jogellenes magatartást tanúsított, így függetlenül attól, hogy a szakértő etekintetben tett-e megállapítást vagy sem, az elsőfokú ítéleti tényállási megállapítás megalapozott. Megjegyzi az ítélet tábla, hogy ennek a kérdésnek a megítélése egyébként sem műszaki szakértői kompetencia, így ha bármilyen megállapítás e körben ki is olvasható a szakértői véleményből, vagy nyilatkozatokból, az a per eldöntése szempontjából nem releváns, mert a bírói jogkörbe tartozó, alapvetően jogkérdések megválaszolása tekintetében a szakértőnek kompetenciája nincsen. Helyesen vizsgálta második lépésben az elsőfokú bíróság azt, hogy okozati összefüggés az alperes alkalmazásában álló helyszínelő rendőr magatartása és a felperest, illetve az engedményezés előtt jogelődjét ért kár között áll-e fenn. A megismételt elsőfokú eljárás adataiból az egyértelműen beigazolódott, hogy függetlenül attól, hogy az anyagmaradványok rögzítése teljeskörűen történt-e meg

vagy sem, megfelelő szakértői módszer használatával a baleset bekövetkezése modellezhető. Gyakorlatilag ezt a megállapítást erősíti meg a felperes által készített és a másodfokú eljárás során becsatolt magánszakértői vélemény is, ugyanis mind **2.szakértő**, mind **3.szakértő** egyértelmű, kategorikus megállapításokat tesznek a baleset

hatásmechanizmusára, bekövetkezésének módjára. Amennyiben pedig létezik olyan szakértői módszer, amely az anyagmaradványok teljeskörű rögzítése nélkül is képes a polgári jogi felelősség megítéléséhez szükséges, megfelelő tényállás megállapításához adatot szolgáltatni, úgy nyilvánvalóan nincs okozati összefüggés az alperes alkalmazottja által elkövetett jogellenes magatartás és a bekövetkezett kár között. A közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésének a Ptk. 349. § /1/ bekezdése szerinti speciális és a Ptk. 339. § /1/ bekezdése szerinti általános feltételei vannak. Amennyiben esetünkben a speciális előfeltételek a Legfelsőbb Bíróság döntésének fényében külön nem vizsgálándók, ez nem jelenti azt, hogy a kártérítés általános feltételeinek fennállása hiányában is alapos lenne a felperesi igényérvényesítés. A kár bekövetkezését, a jogellenes károkozó magatartást és a kettő közötti okozati összefüggést a felperesnek kell bizonyítania és ezek sikeres bizonyítása esetén kerülhet szóba az alperes exkulpációjának kérdése. Az ítéletábra álláspontja szerint a rendelkezésre álló adatok alapján az állapítható meg, hogy az okozati összefüggés fennállásának hiányában a felperes alapos igényt az alperessel szemben nem érvényesíthet.

Az ítéletábra rámutat arra, hogy a perbeli esetben nem annak a kérdésnek volt döntő jelentősége, hogy a bíróság - részben átvéve a szabálysértési hatóság vagy más polgári peres bíróság hatáskörét - abban a kérdésben foglaljon állást, hogy a Peugeot gépkocsi vezetője vagy a Lada gépkocsi vezetője felelős a bekövetkezett balesetért, vagy esetlegesen mindketten közrehatottak a károsodás bekövetkezésében. Ezért a másodfokú eljárás során becsatolt és a megismételt eljárásban elkészült szakértői vélemény közötti ellentmondásnak jelen eljárásban jelentősége nincsen. A szabálysértési eljárásban csak a balesetben érintett gépjárművek vezetőinek szabálysértési (büntető) felelősségéről született döntés, ugyanakkor abban a kérdésben, hogy a polgári jog szabályai szerint melyik érintett gépjárművezető felelőssége áll fenn a baleset bekövetkezéséért, eljárás még nem volt folyamatban, így nyilvánvalóan ebben a kérdésben döntés sem született. Azt a megismételt eljárás eredménye egyértelműsíti, hogy van olyan szakértői módszer, amivel a felelősség kérdésében állást lehet foglalni, így a **2.szakértő**-féle és a **3.szakértő**-féle szakértői vélemény azon megállapításainak, amelyek a baleset hatásmechanizmusára vonatkoznak, kizárólag abban a polgári peres eljárásban lehet jelentősége, ami esetlegesen a két gépjármű vezetője között indul. A felperes nincs elzárva attól, hogy immáron a szakértői vélemények birtokában polgári peres eljárást kezdeményezzen **Lada vezetőjével** szemben, és ezen eljárásban lehetőség nyílik a szakértői vélemények felhasználására, szükség esetén azok ütköztetésére, vagy új szakértő véleményének beszerzésére. Ezen kérdések megválaszolása és tisztázása azonban meghaladná jelen polgári peres eljárás kereteit, ahol kizárólag a közigazgatási szerv felelősségének fennállásáról vagy annak hiányáról lehetett döntést hozni, ezért az ítéletábra a másodfokú eljárásban becsatolt magánszakértői vélemény alapján további bizonyítást az ügyben szükségtelennek ítélte.

Pf.III.20.261/2007/7. szám

A fentiekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § /2/ bekezdése alapján helybenhagyta. A felperes pervesztes lett, ezért a Pp. 78. § /1/ bekezdése alapján perköltség megfizetésére köteles, melynek összege áll az alperes jogi képviselőjével kapcsolatosan felmerült és az ítéletábra által a 32/2003. (VIII. 22.) IM számú rendelet 3. §

/2/ bekezdés a./ pontja, valamint /4/, /5/ és /6/ bekezdése, továbbá 4/A. § /1/ bekezdése alapján megállapított 11.250 Ft + 20 % mértékű ÁFA ügyvédi munkadíjból.

A felperes alaptalan fellebbezése folytán az 1990. évi XCIII. törvény 64. §-ára figyelemmel a 6/1986. (VI. 26.) IM számú rendelet 13. § /2/ bekezdése, valamint 15. § /1/ és /3/ bekezdése alapján köteles a le nem rótt 27.000 Ft összegű fellebbezési eljárási illeték viselésére is.

Szeged, 2007. szeptember 17. napján

Dr. Kissné dr. Koch Ágnes sk.
a tanács elnöke

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin sk.
előadó bíró

Dr. Lakatos Péter sk.
táblabíró